

Warszawa, 31 lipca 2017 r.

PROPOZYCJE STOWARZYSZENIA
do
projektu zmiany ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami
opakowaniowymi oraz o zmianie niektórych innych ustaw
(dot. druk sejmowy 1730)

1. Zmiana brzmienia art. 18 ust. 6

„Minister właściwy do spraw środowiska może określić, w drodze rozporządzenia, rodzaje produktów substancji chemicznych i ich mieszanin, których nie uznaje się za środki niebezpieczne pomimo że są substancjami chemicznymi lub ich mieszaninami, o których mowa w art. 8 pkt. 14 lit. b), kierując się specyfiką tych środków produktów oraz brakiem wynikającego z ich stosowania zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi oraz dla środowiska.”

Uzasadnienie:

Proponowana zmiana brzmienia tego ustępu ma na celu doprecyzowanie delegacji dla Ministra Środowiska. Użyte w nim obecnie sformułowanie „rodzaje substancji chemicznych i ich mieszanin” budzi wątpliwości co do tego, o jakie rodzaje chodzi, ponieważ akty prawne dotyczące substancji chemicznych i mieszanin nie określają ich rodzajów. Dlatego celowe jest zastąpienie wspomnianego sformułowania wyrazem „produkty”. Przedmiotem rozporządzenia, wydanego na podstawie przedmiotowej delegacji, mogą być bowiem tylko pewne rodzaje produktów chemicznych, bo tylko do nich, a nie do substancji chemicznych lub ich mieszanin, odnieść można następujący dalej (w przedmiotowym ustępie art. 18) zapis o specyfice i - wynikającym z tej specyfiki (np. skali zużycia, cech fizykochemicznych itp.) - braku zagrożenia dla życia lub zdrowia oraz środowiska stwarzanego przez odpady opakowaniowe.

Proponowane doprecyzowanie zapisu powinno ułatwić podejmowanie decyzji o wyłączeniu z kategorii środków niebezpiecznych niektórych rodzajów produktów, odpady opakowaniowe po których nie stwarzają ryzyka dla ludzi i środowiska sprzyjając tym samym uproszczeniu systemu selektywnej zbiórki, odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych.

2. Zmiana definicji środków niebezpiecznych (art. 8, ust. 14) w jej fragmencie wydzielonym pod literą a)

a) produkty będące substancjami chemicznymi lub ich mieszaninami zaklasyfikowanymi na podstawie przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008

z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniającego i uchylającego dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (Dz. Urz. UE L 353 z 31.12.2008, str. 1, z późn. zm.) w klasie toksyczności ostrej w kategorii 1, 2 lub 3 lub jako rakotwórcze kategorii 1A lub 1B, mutagenne kategorii 1A lub 1B, działające szkodliwie na rozrodczość kategorii 1A lub 1B ~~lub jako stwarzające zagrożenie dla środowiska wodnego ze względu na toksyczność ostrą w kategorii 1 lub ze względu na toksyczność przewlekłą w kategorii 1 i 2, lub~~

Uzasadnienie

Konsekwencje w gospodarce odpadami opakowaniowymi wynikające z zaliczenia produktów do środków niebezpiecznych tzn. konieczność odrębnego traktowania tych odpadów podczas zbierania i odzysku dotyczą przede wszystkim produktów konsumenckich. Końcowy odnoszący się do zagrożenia dla środowiska zapis przytoczonego powyżej fragmentu definicji środka niebezpiecznego w praktyce odnosi się do produktów konsumenckich takich, jak płynne środki do czyszczenia muszli WC, zawieszki do tych muszli, środki odstraszające komary, odświeżacze powietrza itp.

Odpady opakowaniowe pochodzące z opakowań bezpośrednich tych produktów są

- zupełnie pozbawione zanieczyszczeń zawartością
- lub
- zanieczyszczone minimalnymi ilościami produktów, które w przeważającej ilości przypadków będąc rozpuszczalne w wodzie są łatwe do oddzielenia przy przygotowaniu odpadów do recyklingu lub przy innej formie odzysku i mogą być prawidłowo zutylizowane.

Zagrożenie dla środowiska tych odpadów opakowaniowych nie jest więc duże i nie ma powodów, aby wydzielać je w odrębny strumień.

Za tym przemawiają także inne względy:

1. Duża część odpadów opakowaniowych po środkach niebezpiecznych zaklasyfikowanych jako niebezpieczne dla środowiska nie ma kontaktu z tymi produktami. Chodzi o zewnętrzne opakowania jednostkowe, jeżeli produkt pakowany jest dwustopniowo, oraz o opakowania zbiorcze i transportowe. W niektórych przypadkach dotyczy to nawet bezpośrednich opakowań jednostkowych np. blistrów, w których sprzedawane są zawieszki do muszli WC.
2. Z punktu widzenia przetwarzania i recyklingu odpadów nie ma znaczenia, czy mamy do czynienia z opakowaniem po produktach konsumenckich zaklasyfikowanych jako stwarzające zagrożenie dla środowiska wodnego czy np. po szamponie do włosów, który nie podlega takiej klasyfikacji.
3. Obecny system selektywnej zbiórki odpadów komunalnych nie przewiduje wydzielania u źródła strumienia odpadów opakowaniowych po środkach niebezpiecznych. Opakowania tych środków nie mają żadnego wyróżnika wskazującego, że chodzi o środki niebezpieczne.

Stwierdzenie, że produkt jest środkiem niebezpiecznym wymaga fachowej wiedzy i zapoznania się z treścią etykiety. Musiałoby to następować na etapie segregowania odpadów komunalnych, ale jest to po prostu niemożliwe. Należy uwzględnić, że opakowania jednostkowe przedmiotowych produktów i ich etykiety nie są duże, a podczas użytkowania produktu oraz zbierania i transportowania odpadów często ulegają zniszczeniu. Powyższe oznacza, że w praktyce wyodrębnienie odpadów po środkach niebezpiecznych ze strumienia innych odpadów tej samej kategorii materiałowej pochodzących z gospodarstw domowych jest nie do zrealizowania.

Uwagi ogólne

Uważamy, że wejście w życie ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi nadmiernie skomplikowało system selektywnej zbiórki, odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych. Wnosimy, aby przy tej nowelizacji ustawy rozważyć celowość i możliwość uproszczenia całego procesu realizacji obowiązków zapewnienia odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych przez wprowadzającego produkty w opakowaniach. Obarczenie wprowadzającego środki niebezpieczne w opakowaniach obowiązkiem zorganizowania odrębnego systemu zbierania oraz zapewnienia odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych po środkach niebezpiecznych, a w szczególności wykonywania obowiązku przez przystąpienie do porozumienia, o którym mowa w art. 25. jest nieefektywne i kosztowne. Postulujemy uproszczenie funkcjonowania gospodarki odpadami opakowaniowymi poprzez umożliwienie realizacji obowiązku zapewnienia odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych po środkach niebezpiecznych za pośrednictwem organizacji odzysku opakowań zgodnie z art. 17. ust. 2.